

Torenspits in de nieuwe leien

Duizenden Franse leien zijn door de handen van Frans Stam gegaan. Eén voor één heeft hij de torenspits met deze donkergrijze, bijna zwarte, natuurstenen plaatjes bedekt.

Frans Stam de boomlange leidekker uit Noord-Holland heeft de afgelopen weken flink door moeten werken om het leiwerk van de torenspit af te krijgen. Daarbij heeft hij ook de leien, waarop de mensen tijdens de kermisbraderie hun naam achterop hebben geschreven, stormvast op het torendak bevestigd.

Frans: "In de zomermaanden kun je meestal lekker doorwerken aan zo'n toren, maar zodra de herfst begint moet je zorgen dat je weg bent op deze grote hoogte." Hij heeft een zeil gespannen om zich tegen weer en wind te beschermen.

Frans is een vakman die het leiendekken in de praktijk heeft geleerd van zijn vader. "Volgens mij is er in Nederland geen schoolopleiding voor leidekker. Wel in België en Duitsland. Voordat je het vak onder de knie hebt ben je 4 á 5 jaar verder" zegt Frans.

Er wordt gewerkt met een zogenaamde "dubbele dekking". Hierbij liggen de leien voor een groot gedeelte over elkaar heen, zodat alle naden van de onderliggende leien worden afgedekt. Door het gebruik van leien met een rechthoekige vorm spreekt men van een zogenaamd "maasdak".

Deze benaming heeft te maken met de rivier de Maas waarover vroeger dit soort leien vanuit België en Frankrijk werden aangevoerd. In Duitsland vindt men vooral "schubbendaken". Hierbij heeft het zichtbare deel van de leien een ronde onderkant.

"De gehele torenspits is in de loop der jaren enigszins getordeerd; gedraaid zozegd" vertelt Frans. "Daarom is het wat lastig om de leien er netjes recht op te krijgen." Met behulp van de horizontale blauwe krijtlijnen die hij heeft aangebracht op het dakbeschot en zijn jarenlange ervaring lukt het hem echter prima. De spits krijgt een mooi regelmatige leibekleding. Op de hoeken van het torendak moeten de leien passend worden gemaakt. Frans krast de juiste maat op de lei af en hakt ze heel handig in de juiste vorm. Met de punt van de hakhamer slaat hij een klein gaatje in de lei waar de nagel doorheen komt. Iedere lei zet hij vast met een roestvrij stalen leihaak en een koperen nagel op het houten dakbeschot, zodat ze niet meer los kunnen rammelen als de storm tegen de toren beukt.

Als aanstaande maandag de torensteiger wordt afgebroken zal voor iedereen zichtbaar worden hoe netjes de torenspits met zijn nieuwe leiendak er weer bij staat.